

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetésárkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

A háború eseményeiből.

Az oroszoknak a **Kárpátokban** körülbelül márczius huszadika óta tartó offenzívája az egész harcvezetési megállott. Több mint három hétnek rengeteg harcra, óriási küzdelme, hihetetlen véraláztatás orosz részről, példátlan hősiesség a mi táborunkban, mindez ebben az egy szóban végződik: megállott.

A kárpáti orosz offenzíva sorsa ezzel körülbelül egy időre elintéztnek tekinthető, bár meglehet, hogy csak rövid időre, mert az orosz hadvezetésről sohasem lehet tudni biztosan, hogy nem megy-e bele az emberanyag pazarlásának további folytatásába, akár a látszat kedvéért, akár pedig azért, mert a nyugati szövetségesek erősen sürgetik, hogy döntést provokáljon.

A nagy orosz nyomást a magyar-osztrák és német csapatok az egész hosszú kárpáti fronton megállásra kényszerítették. Nyugaton, Koniecnánál, kezdődik ez a harcvezetés, amely messze keletre Uzsoktól húzódik. Ezen a több mint másfélszáz kilométeres fronton most már mindenütt megállt az orosz offenzíva, mely márczius harmadik harmadában és különösen április legelső napjaiban hihetetlen erőfeszítéseket tett, hogy a frontot átörje.

A husvéti csata egyik legemlékezetesebb küzdelme lesz a világháborúnak, ebben dőlt

el tulajdonképpen a nagy offenzíva sorsa, mert ott sikerült megakadályozni azt a legfőbb orosz igyekezetet, mely Homonna felé akart előretörni. A husvéti csata után új fázishoz jutott az orosz offenzíva, mert az Ondava és Laborcz-völgyében megállásra kényszerülve keleti irányban kísérletezett és az uzsoi szoros mindkét oldalán támadta a szövetséges csapatok hadállásait. Miután Uzsoktól nyugatra a kárpáti átjárók az oroszok birtokában vannak, nem volt különös nehézség számukra egészen Patakófalúig előnyomulni, ott azonban sikerült őket feltartóztatni és visszavetni, ismét nagy veszteségeik mellett.

Uzsoktól keletre tudvaleg a német csapatok és a mi csapataink több helyen ellentámadásba mentek át és több fontos pozíciót elfoglaltak, ott tehát a legteljesebb az orosz offenzíva kudarca, valamint a Laborcz-völgyetől keletre is, ahol szintén sikerült az orosz támadást nemcsak visszavetni, hanem a mi frontunkat is előretolni az országhatár közelébe.

Keleten a helyzet változatlan — a német hadvezetés körülbelül négy hét óta csak ennyit jelent, legfeljebb egészen apró események hírével közli. Ezalatt pedig a semleges külföldön egyre jobban fokozódik az érdeklődés és egyre hangosabban hangzik a kérdés: mit csinál Hindenburg, hol van Hindenburg?

A kíváncsiság nyugodt lehet és mi megbízhatunk Hindenburgban, ha az idő és alkalom elérkezik, meg fogja adni a méltó feleletet az érdeklődésre.

Nyugaton a helyzet változatlan, a francia bejelentett offenzívája mindenütt elgyengült az alapos német ellenálláson.

Apr. 9. Az uzsoi szoros északi részén heves orosz támadások ujtak ki.

A kárpáti harcvezetés többi részén ellanyhultak az orosz támadások. Lúpków és Uzsok között az oroszok támadását úgy visszaverték csapataink, hogy csak Uzsok fölött támadhatott az ellenség.

Apr. 10. A vereckei szoros fölött lekvő Tucholkától északra a német csapatok megszállták Zoguin-hegyet, az oroszok megerősített pozícióját. Az oroszoknak feltűnően nagy veszteségük volt halottakban, ezen kívül 2500-nál több orosz katona önként megadta magát. Egész hadifőlszerelésüket otthagya menekültek.

A török hadsereg az Olti tartomány északi részén Pratz községbe bevonult. Egyiptomban pedig a Taurusz hegység közelében fejtenek ki nagy akciókat.

A Dardanelláknál csend van.

Apr. 12. Az uzsoi szorostól keletre eső terepszakaszon az oroszok több támadását visszavertük. 830 oroszot elfogtunk.

Huszonnégyesek!

— Közérdek eredeti tározája. —

Világverő hűnök fia,
Tölgy a fenyvesek között!
Álmost vezérlő Turul a ti
Leiketekbe költözött!

Csaba égbeszállt csapata
Ujból a földre esett,
S hadak útján ballagnak a
Székely huszonnégyesek!

Hányan vagytok? Talán számotok
Fővényként végtelen,
Hogy mindenütt büszkén vagytok ott,
Ahol csak veszély terem!

Hegycsúcs néktek magas nem lehet,
Sem mély a szakadék,
Ellent úzve hegy és völgy felett
Le nem győztek soha még!

Székelység! Vén Kárpát szirtfala,
Apai szent jussod ez!
Mögötted a csüggedt bús haza,
Im reményre ébredsz.

Ujra büszkén mosolyg a haza,
Kit oly bús gond tépdesezt, —
Hiszen határán őrt állanak a
Székely huszonnégyesek.

Nagy Endre.

Tavaszi levél.

Bolyhadzik már a barkaág
A rőt bozótokon?
Zsendül-e már a pusztaság?
Óh ird meg angyalom!

Fehér hajó a kék Dunán
Libeg már kényesen?
S bug-é mindig ebéd után?
Óh ird meg édesem!

Ibolyát szedni hív-e már
Az erdős kis halom?
S a lyányom már fehérbe' jár?
Óh ird meg angyalom!

Dorombol-é már a „Czigány”
Künn az egér-lesen?
S elkószál-e már a kutyám?
Óh ird meg édesem!

Az árva kertben odaki
Burjánzik már a gyom?
S gyomlálja-é azt valaki?
Óh ird meg angyalom!

... Kezed nyomán minden betű
Itt papsugar leszen;
Vermemben otthoni derű...
Óh ird csak édesem!

Nagy Endre.

Husvét a harctéren.

Egy enyedi fiú, az 50-ik gyalogezred fiatal katonája, szorgalmasan küldözgeti haza leveleit az orosz-lengyelországi harctérről. Mind-egyik levél bizakodó reménységgel szól derék katonáink elszántságáról, becsületéről s fáradhatatlan kitartásáról és vitéz magatartásáról. Azután arról a lelkes együttérzésről, amely őket a szövetségesekkel összeköti. Lassan de biztos tényerességgel mennek beljebb az ellenség földjén. Paulini Róbert, kit a harctéren szakaszvezetővé léptettek elő, a heten hozzánk is küldött egy igen érdekes harctéri epizódot, melyet itt közlünk:

Századunk egy fenyőerdő szélén szép földalatti lakásokba, mesebeli villakba költözött be. Igazi üdülőhely, kivált olyan szép napokon, milyen az ünnepeken volt. Századparancsnokunk (P. Rezső) szombaton délután kiadta a parancsot, hogy azonnal fogjunk hozzá az erdő kitakarításához és hogy a legénységünknek kedves husvéti ünnepe legyen, készítetett tekepályát, függő kuglit, mellé szép parkot, a park közepére pár asztalt és padokat. Ide épült a korcsmáros bódéja is és hogy legyen mit fogyasztani a parkban, egy közeli városból bort és sört vásároltunk. Innen nem messze van egy függő- és egy forgóhinta, s ha esetleg mindez nem lenne elég, készítetünk még néhány labdát és dominót, úgy, hogy az egész századnak volt mivel szórakozni. Szeretett századparancsnokunk is részt

A francia hadszíntéren a francziák részleges támadásai megghiusultak.

Mariampolnál előretörve a német csapatok az oroszoktól 9 tisztet és 1350 főnyi legénységet foglyul ejtettek és 4 gépfegyvert zsákmányoltak.

Az oroszok a január-márciusi duklai offenzívában 50.000 embert veszítettek halottakban és sebesültekben.

A németek Ossoviecz várát ágyúzták.

Apr. 13. Az orosz hivatalos kimutatásokból megállapítható, hogy az egész kárpáti támadásaikban 180.000 halottat veszítettek, a sebesültek száma pedig meghaladja a 200.000-et.

Bukovinában a rend helyreállott. A vasutak rendszeresen közlekednek. Zalescyki 10-ike óta összes erősségeivel csapataink birtokában van.

Apr. 14. Az orosz támadás ereje ellanyhult. Az uezsoki szorosától északnyugatra a 19. és 26. vitéz magyar gyalogezredek az oroszok által napokkal ezelőtt megszállott hadállást egész kiterjedésében elfoglalták.

Nancy sikeres bombázásának kárát több százezer frankra teszik.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Az ármegállapító bizottság újabb határozata.

Az ármegállapító bizottság e hó 14-én Szász József főispán elnöklete alatt ülést tartott.

Az ármegállapító bizottság a lisztárakat Alsó-Fehér vármegye területére a Johanna-gőzmalomban Gyulafehérvárt a következőkben állapította meg:

Finom tészta- és dara mm.-ként	80	kor.
Főzliszt	65	"
Kenyérliszt	52	"
Tengeriliszt	48	"

vett a mi emlékezetes husvétünnepünkben és boldogan gyönyörködött derék katonáiban. E szép napon, melyen még egy puskaropogás sem volt, úgy játszottak öreg katonáink is, mint valami iskolás gyermekek, vidáman és boldogan.

Amint így labdázunk, halljuk a jelentést tevő fiuktól, hogy két orosz átjött, kenyeret és piros tojást hozva husvéttel köszönteni. Mivel mi ezt nem akartuk elhinni, kimentünk, hogy meggyőződjünk róla. Hát valóban úgy volt. Ugy a mieink, mint a muszkák a fedezékek tetején sétáltak. A mieink a kenyeret, piros tojást és az üdvözlést átvéve adták a mi kenyérünkben és piros tojásainkból és viszozták az üdvözlést. Midőn az oroszok látták, hogy katonáink épségben visszatértek, mindnyájan felénk közeledtek, persze mi is eléjük mentünk és a harcztér közepén találkoztunk. Kezet fogtunk egymással és beszélgettünk. Egészen jól értekeztünk velük, mert nagy részük román és zsidó volt. Este felé már tánczra is perdültek az oroszok és szolt az orosz banda.

Hogyha mindezt csak úgy elmondja nekem valaki, nem hittem volna el, de mert ott voltam és láttam, el kellett higgyem, ha csak nem álmodtam, olyan megindítóan szép volt. A muszkák mintha csak vezekelni jöttek volna a néhány nap előtt megkísérelt támadásaikért, melyben alaposan visszavetettük őket még állásaikból is.

Alsó-Fehér vármegye főispánjától.

1005—1915. főisp. sz.

Hirdetmény.

Az ármegállapító bizottság Alsó-Fehér vármegye területére ab Johanna-gőzmalom Gyulafehérvár a lisztárakat megállapítván a közvetítő kereskedelem részére Alsó-Fehér vármegye egész területére a lisztárakat a következőkben állapítom meg:

Finom tészta- és daralisztért kg.-ként	88	fill.
Főzlisztért	70	"
Kenyérlisztért	56	"
Tengerilisztért	52	"

Mindazok, a kik ezen megállapított árnál magasabb áron adnak el vagy vesznek lisztet, két hónapig terjedhető elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel büntetendők, a 1114—915. M. E. rendelet 4 §-a értelmében. Nagyenyeden, 1915. április hó 14-én.

Szász József, főispán.

Az Orsz. Hadsegélyző Bizottság felhívása „Fémet a Hadseregnek.”

Hazánk lakossága páratlan áldozatkésziséget tanúsított és tanusít a háboru kitörése óta a jöteknység terén, méltán sorakozva hős fiaink mellé, akik vérük ontásával, életük feláldozásával, erős karral tartják vissza az ellenséges veszedelmet mindnyájunktól.

A háboru ismét áldozatot kíván tőlünk!

Köztudomásu, hogy miután ellenségeink fegyvertámadásai dicső szövetségesünk és a mi seregeink hősiességén mindenütt megtörnek, most arra törekzenek, hogy államainkat minden élelmiszer és nyerstermény behozatalától elvágják.

Kormányunk bölcs intézkedései és hazánk fejlett mezőgazdasága megghiusítandja az élelmiszer hiányára fektetett számítást, de meg kell hiúsitanunk azt a törekvést is, amely a hadi célokra szükséges nyersanyagok behozatalának megghátolásával hadvezetőségünk cselekvő képességét akarja megbenitani.

Habár hadvezetőségünk eleve gondoskodott is a szükséges fémekről és azok nagy mennyiségben állanak is ez idő szerint rendelkezésére, mégis előrelátóknak kell lennünk, nehogy azoknak esetleges hiánya megghátolja akcióképességünket.

Szerencsére nagy mennyiségű ilyen fém van hazánkban a magánosok birtokában, amelyet hazafias közönségünk bizonyára készséggel fog a hadvezetőség rendelkezésére bocsátani és ezzel kereszttul huzzuk ellenségeink adáz törekvést.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság e cél érdekében lovag Krobotin Sándor közös hadügyminiszter ur védnökségével és báró Hazai Samu m. kir. honvédelmi miniszter ur diszelnökségével országos mozgalmat indit és azzal a sürgős kérelemmel fordult a hazafias közönséghez, hogy — a vas és aczel kivételével — minden birtokában levő és nélkülözhető házi-, konyha- és egyéb fémtárgyakat, nevezetesen: sütőket, lábasokat, fazekokat, tartányokat, merő- és más kanalakat, szűrőket, korsókat, kannákat, katlanokat, mozsarakat, mosó- és mozdódényeket, poharakat, csészéket, súlyokat, szitákat, vödröket, kádakat, csöveket, jég- és virágtartókat, lakatokat, kulcsokat, kilincseket, ablakredőnyöket, hamutartókat, bográcsokat, diszszégeket, butor-

diszszégeket, szégeket, játékokat, lámpákat disztárgyakat, staniolt, üveg- és pipakupakokat, ón- és ólomtartányokat és mindezeknek törmelékeit — vagyis mindazokat a tárgyakat, amelyeket kizárólag vörösrézből, sárgarézéből, bronzból, nikkelből, ón- és ólomból vagy ezen fémek felhasználásával készültek — már most gyűjtse össze, hogy azokat a jelzett célra — a későbbben megghatározandó gyűjtő helyekre — a közrebocsátandó ily irányu felhívás után — haladéktalanul és díjtalanul beszoigáltathassa.

Meg vagyunk győződve, hogy a nagyfontosságú cél nem szorul bővebb megghatározásra és hazafias közönségünk ismét készséggel teendi adományait a Haza oltárára, — annál is inkább, mert a cél fontosságától eltekintve egyuttal jöteknyságot is fog gyakorolni, mert a begyűlendő fémekeket a hadvezetőség a becsár 50%-ában megghizeti és ezt az összeget az Országos Hadsegélyző Bizottság rendelkezésére fogja bocsátani; e Bizottság pedig ezen összegből első sorban a háboruban elesett vagy rokkanttá vált katonákuak azokat a hozzátartozóit fogja segélyezni, akiknek sem állami segélyre, sem katonai ellátásra törvényes igényük nincs, — második sorban pedig a rokkant és megghavakult katonákuak.

Budapest, 1915. évi márczius havában.

Az Országos Hadsegélyző Bizottság nevében:

Simontsits s. k., ügyvezető alelnök.

A pénzüntézeteki központ.

Kormányozni annyi levén, mint előrelátni, sőt előre intézkedni, bizonyos, hogy a háborus idő nem csökkenti a kormány gondjait. Egyik legfőbb gondja pedig most a kormány az, hogy a béke idejére a közgazdasági helyzetet megerősítse. Ezt a célt szolgálja az a tervezet is, amelyet egy pénzüntézeteki központ létesítése tárgyában most bocsátott nyilvánosság elé a penzüntézeteki miniszter.

A pénzüntézeteki szervezetét a háboru előtt szükségesnek itélte a közvélemény. A háboru alatt a pénzüntézeteki megghatározó szívósságának és életképességének adták tanujelét s ebből mindenki megghértheti, hogy mily hatalmas tényezővé válhatnak elkövetkezendő gazdasági fölleundülésünknek, ha rég óhajtott reformjuk végre megghatósul.

A kormány tervezete két nagy demokratikus eszmét szánt a tervezett reform talpköveinek, ugymint a szövetekezeti és az önkormányzati eszmét. A pénzüntézeteki önkéntes belépéssel a maguk számára egy központot létesitenének, szövetekezeti formában s ez a központ a szövetekezett pénzüntézeteki közös autonóm szerve gyanánt működne. A belépő pénzüntézeteki alaptőkéjének minden negyedmillió koronája után egy négyezer korona névértékű üzletrészt leune köteles jegyezni, az üzletrészeket azonban csak tíz év alatt, évi egyenlő részletekben tartoznék befizetni. Bizonyos, hogy a pénzüntézeteki központ már az üzletrészekből is igen jelentékeny tőkeerő birtokába jutna, de hogy ez a tőkeerő még tekintélyesebb legyen, az állam is átvenne százmillió korona névértékű üzletrészt, azonfelül pedig még huszanötmilliót bocsátana rendelkezésére az új intézmény vesztesége tartaléklapjának, a kezdet és a rendkívüli helyzet nehézségeiuek csökkentése érdekében.

A központhoz tartozó pénzüntézeteki azontul is rendes forrásból elégitenék ki hitel-szükségeiteiket — rendszerint; de rendkívüli viszonyok közt bizton számithatának saját

autonom szervük hitelnyújtására. Eppen ez lenne a pénzügyi központ egyik főhivatása, a másik pedig az, hogy a kötelekbe tartozó pénzügyi intézetek működését irányítsa, részben ellenőrizze.

A központ elnökét a király nevezné ki, az igazgatóság tagjait részint a pénzügyminiszter, részint a tagok jelölése alapján választanák.

Ezzel a tervvel a napokban széleskörű szakfőnökségi foglalkozott s éppen nem lehetetlen, hogy az oly fontos pénzügyi kérdés megoldásaként pár hónap múlva megalkul a pénzügyi központ.

HIREK.

— **Időjárás.** A Meteor időjelző rossz időt jelez áprilisa. 17. száraz, 19. hideg és fagy is várható, 22. szeles, 26. és 30. körül csapadék. — Az enyvedvidéki nagy hegyeket, a Pilit és a Székelyköt egész héten vastag hó borította.

— **Harcztéri kitüntetés.** Dr. Uray László, tüzerzászlós, ki az ellenség előtt való hősiességéért első osztályú vitézségi érmet kapott, újabb is nagy megtisztelésben részesült. Bemutatták a harcztéren időző trónörökösöknek, ki meleg szavakban fejezte ki elismerését a már többszörösen kitüntetett ifjú vitéz katonának. Gratulálunk ehhez a nagy örömhöz a derék fiatal embernek és kedves szüleinek.

— **A hadi érettségi.** A középiskolákból számos ifju kerül a háboruba. Ezek a kultuszminiszter rendelete értelmében hadi érettségi és osztálybizonyítványt kaptak, hogy az önkéntességre meglegyen a jogcímük. Ugy tervezték, hogy az 1895—6. évfolyambeliek április 15-én fognak bevonulni. Ezt a terminust azonban kitölték, s a kultuszminiszter a változott viszonyok folytán letiltotta a hadi érettségi kiszolgáltatást. A kultuszminiszter intézkedése a legtöbb középiskolához már későn érkezett. A kultuszminiszter most úgy intézkedett, hogy ott, ahol az érettségi bizonyítványt még nem adták ki, a tanítás tovább folyjon.

— **Hős honvéd.** A Kolozsvári Ujság nyomán közöljük, hogy a mi 21-es hős honvédek egyik városunkbeli vitéz honvédzászlósát, Dancs Sándort újból kitüntetésre terjesztették fel. Dancs az ősz folyamán először a lemergi csatában, másodszer a kárpáti harcokban tanúsított vitéz magatartásáért kapta meg az I. és II. osztályú vitézségi érmet; utóbb pedig, midőn a kárpáti harcokban a 21-ik honvéd ezred három százada két és fél orosz zászlóalját vert meg és kényszerített futásra, Dancs újabb jelet adta elszánt hősiességének, melyért kitüntetésre és előléptetésre van felterjesztve. Dancs most Kolozsváron pihen és nemsokára visszatér a harcztérre. Sok ilyen derék katonát adjon a jó Isten e hazának. Örömmel örökítjük meg vitéz tettüket.

— **A városi tanács** vetni való burgonyát ad el vékánként 1 korona 60 fillérért.

— **Halálozások.** Tarcali Dávidné ny. alezredes neje, sz. káransebesi Sebessy Róza életének 61-ik, második házasságának 17-ik évében április hó 10-ikén elhunyt. Temetése április 13-án délután 4 órakor volt. — Székely József honvéd őrmester, Székely K. János fia, hosszas betegség után 29. évében e hó 15-én meghalt. Pénteken katonai pompával temették el.

— **Képsorsolás a sebesültek javára.** Maghatóan szép és aktuális képet festett Vita Ödönne, Zeyk Ella, s azt a sebesült katonák javára értékesíti. A festmény egy, a kárpáti harcokban elesett huszárt és lovát ábrázolja megkapóan, s diszes keretben a Cirner-kereskedés kirakataiban van kiállítva, hol már is állandó bámulat tárgya. 100 korona értékben lesz kisorsolva május hó 1-én Inczedy-Joksmán Ödön dr. vármegyei főjegyző hivatalában déli 12 órakor. Egy sorsjegy ára 1 korona. Sorsjegyek Földes Ede és Cirner László urak üzletében kaphatók.

— **Bőven termő burgonyafajtákat vessünk.** A burgonyának a mai világháború felegyében válságos mentő szerep jut osztályrésztül a hadtap-ellátás és a közlekedés terén egyaránt, mert arra kell törekednünk, hogy koraerő burgonyák mielőbbi piacra hozatala mellett minél bővebben termő gumókat használjunk fel ültetésül. Orszagszerte olvastuk, Szabolcs vármegye egy-maga ez év tavaszán még több mint 10 ezer vagonnyi burgonyával rendelkezett. Arról értesültünk, hogy a megye területén legfőként a bőtermő „Wolthman” burgonya van elterjedve, a melynek föelőnye az, hogy mint rózsaburgonyafaj korán kerülhet piacra, a mellett pedig katasztrális holdanként átlagban 80 mazsányi termést ad, s ha ezt 150—180 kg. szuperfoszfáttal javítjuk, 30—40 métermazsával még fokozható a termés. Vetőgumót az eljárások útján a kormány is ad, de beszerezhető az a Mezőgazdák szövetezte útján is. Betegségek, esőzések és szárazság veszedelmeivel szemben is ez a kiváló burgonyaféleség mindenütt, a hol termesztik, s így hazánkban is legelőnlőbbnek bizonyult. Minthogy elemiszereink új buza- és rozsörleség ugyancsak megfogyatkoznak, a burgonyafogyasztás az egyedüli helyettesítő, a már közhasználatossá vált tapdus tengeriliszt mellett addig is, míg a joggal várt szebb idők hazánkra rakószönetek.

— **A sebesült katonák husvéti uszonájához** hozzájárultak piros tojás-, kalács-, narancs- és alma-adományokkal: A nagyenyedi gör. kath. egyház hívei, a polgári leányiskola növendékei, Illés Gizella, Konratovics Jolán, Cseh Lujza, Felmeri Istvánné, Tangel Anna, Gombasi Irma, Hegedűs Ferenczné, Müller Jeudné, Fejes Áronné, Göllner Árpádné, Kovács Józsefné, Reinbold Olivérné, Garda Józsefné, Ujvári Erzsé, Rohay Lászlóné, Inczedy-Joksmán Ödönne 20 koronával. Hálás köszönet a nagylelkű adakozóknak. Zeyk Danielné.

— **Ingyen posta.** A kórházakban ápolat sebesült és beteg katonák leveleit ezentul Németországba is ingyen szállítja a posta. Ugyancsak portómentesek azok a levelek, melyek sebesült és beteg katonákhoz vannak címelve.

— **Nem lesz május elsején ünnep.** A német és osztrák-magyar szociáldemokrata pártok közösen elhatározták, hogy az idén nem tartanak május 1. munkaszünetet.

— **Gazdáink tavaszi kötelességei.** Hazafiasságunkban kiváló megyeink sorából Szabolcs vármegye volt az első, a mely a legkomolyabb intó és buzdító szóval fordul az idén a gazdaközönséghez, a folyó évi terméshozam biztosítása érdekében. Hasonló lelkesedéssel buzdítja a gazdaközönséget a többtermelésre, s minden talpalatnyi föld bevetésére a többi vármegye is. Csakugyan hazafias kötelessége ma minden gazdának, nemcsak minden talpalatnyi földjét bevetni, de a vetést is úgy beosztani, hogy a nap minden órája hasznos gazdasági munkát jelentsen számára. Kötelessége talajának termőképességét trágyázással és szuperfoszfátoszással a lehetőségig fokozni. Nagy figyelmet kell továbbá a helyes munkabeosztásra is fordítani, hogy kevés munkással sok munkát végezhesünk. Kalászos, kapás, takarmány és konyhakerti növényünk valamennyi más-más időben veszi igénybe a munkaerőt; akként kell tehát a munkát beosztanunk, hogy a hanyagságnak, a hanyatlásnak tért ne engedjünk; ez idén ne várjuk azt; hogy mikor van itt a szántás, vetés, palántázás megszokott ideje, hanem szünet nélkül teljesítsünk felváltva minden hasznos munkát kora tavasztól mindaddig, a míg termésünk áldáshozó eredményei új kényérhez nem juttatják gazdaközönségünket.

— **A fémrekviráló rendeletek.** Ismeretesek azok a rendeletek, amelyeket a kormány az egyes meghatározott fémekből és ötvözetekből készült fél- és készgyártmányok kötelező bejelentéséről és egyes fémek lefoglalásáról a hivatalos lap márczius harminczadiki számában kiadott. A bejelentés természetesen egyetemesen kötelező, ellenben a lefoglalási rendeletek merevségét bizonyos mértékben megenyhítette a kereskedelmi miniszter külön rendelete, amely a lefoglalásra kötelezett fémek egy részét a saját üzem fenntartása céljából a tulajdonos saját rendelkezésére bocsátja. E rendeletek végrehajtására vonatkozó intézkedéseket a kereskedelmi miniszter már megtette s az elsőfoku iparhatóságokhoz irányított körrendeletéhez a szükséges bejelentő lapokat is mellékelte. Az érdekelte ipari és kereskedői szakmának mindenestire érdekükben van e rendeletek alapos tanulmányozása. Nevezetesen a bejelentés az összes a kereskedőknél és gyárosoknál található fél- és készgyártmányokra kiterjed, holott a lefoglalás csak azokra az anyagokra vonatkozik, amelyeket már február 6-ikán lefoglalt a kormány, s amelyeknek most az azóta keletkezett és a jövőben termelendő készletei foglaltatnak le. A kereskedelmi miniszter rendeletében különös figyelemre érdemes az a rendelkezés, hogy a saját üzeméhez, illetve eladásra okvetlenül szükséges és a rendeletben megállapított részmenyiségek felszabadításán kívül fel van szabadítva minden ezentul külföldről behozandó készlet, bármily mennyiségű is legyen az, s azért itt a kereskedelemnek igen gyümölcsöző vállalkozásul kínálkozik az esetleg kipuhatható fémbehozatali alkalmak minél bővegebb kihasználása. Mindenesetre fontos, hogy az ilyen külföldről behozott fémek a küldemény beérkezése után azonnal bejelentessenek a kereskedelmi miniszteriumnak, amely a fémeket csak a bemutatott beszámítási bizonyítványok arányában szabadítja fel.

**Adakozunk a Vörös Kereszt Egyletnek!
Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!**

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság, Maros-Vásárhelyt NAGYENYEDI FIOKINTÉZETE.

Alaptőke: 2,500.000 — Tartalékok: 1,100.000 — Nyugdíjalap: 292.043.36 Betétek: 10,134.708.68

Elfogad takarékbetéteket **legelőnyösebb kamatozás** mellett és azokat a moratorium korlátozó határozmányától eltekintve **bármikor azonnal visszafizeti.**

Használjunk hadisegély-póstabélyeget!

— **Rossz üzlet a háború.** Norman Angell angol írónak, a világ valamennyi művelt nyelvére lefordított munkája most jelent meg magyarul Kunfi Zsigmond fordításában. Ez a munka a világirodalom, háborúval foglalkozó legnépszerűbb és legelterjedtebb műve. A könyv már azért is számot tarthat a közönség különös érdeklődésére, mert Angell azon angol írók közé tartozik, kik a józan ész, közgazdasági és politikai tudás és az okos önérték nevében dolgoztak Angolország és Németország kibékítésén s így a háború veszedelmének elmulasztásán. A háború kitörése előtt s az azt követő időkben éles és nagyhatású cikkekben tiltakozott az ellen, hogy Angolország Oroszországgal szövetségben háborút indítson Németország ellen. A könyv első sorban az angol-német háború lehetőségéből indul ki, de azontúl a háború teljes szociológiáját és a háborúval összefüggő valamennyi politikai és gazdasági kérdést megvilágítva találja benne az olvasó. Angell szerint a háború meg a győztes nemzetekre nézve is rossz üzlet. Ezt az alapvető gondolatát érdekesítő és izgalmas kérdések egész sorozatának megvilágításával igazolja: mi történne akkor, ha a németek bevonulnának Londonba és kezükbe kerítenék az angol bank aranykészletét? Mit kellene az angoloknak csinálni, ha sikerülne meghódítaniuk Hamburgot? Milyen gazdasági következményei volnának annak, ha a németek kezébe jutna Calais vagy sikerülne nekik az angoloktól elvenni gyarmataik nagy részét? Mit csinálnának a németek, ha Kanada vagy a dél-afrikai egyesült államok és a transvaali aranybányák hatalmukba jutna? Érdekes-e Nagybritanniának, hogy Kiszsia a német állam fenhatósága alá jusson? Mit csinálnak Németország az ötmilliárdos hadisarczal, amelyet Franciaország fizetett 1871-ben és milyen hatása volna a mai gazdasági életre, ha mauppság volna egyik nemzet ilyen eret a másikon? Különösen szellemes és érdekesítő azok a részletei, amelyek a háborúval kapcsolatos területi terjeszkedések, annexiók kérdéseit tárgyalják. A könyv egyes fejezetei közül kiemeljük mint rendkívül érdekeseket: „A hadisarcz illúziói”, „A világ felosztása”, „Igaz-e hogy a harcias nemzetek a világ?” „A külkereskedelem és a katonai hatalom” címűeket. A könyv első része a háborút közgazdaságtani, második része a háborút lelektani szempontokból tárgyalja. A rendkívül érdekes és aktualis 260 oldalos csinosan kiállított könyv ára füzve 1.60, kötve 2.50 korona. Minden könyvkereskedésben kapható.

— **A nagyszabedű tanítónőképző-intézet** 1-so osztályba az 1915—6. iskolai évre felvételért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött leányok, kik a felső leány-népiszkola, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez 1. Keresztlevel. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idei első felévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-áig feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kiteendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 38 korona. A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintéztve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek. Az 1-so évfolyamra fölveendő növendékek közül hét növendék egyenként 120 korona ösztöndíjat nyer. Az ösztöndíjas helyre folyamodók szegénységi bizonyítványt is mellékeljenek. A II., III. és IV. osztályba szintén vehető fel új tanuló, ha kimaradás folytán hely üresedik. A polgári isk. tanítónőképző intézetbe való felvételt szintén június hó 15-ig kell folyamodni. A bennlakásról prospectust szívesen küld az igazgatóság.

— **Hadikölcsön kötvények.** Illetékes forrásból nyert értesülésünk szerint a végleges hadi kölcsönkötvények kiszolgáltatása már e hó eleje óta folyamatban van. A pénzügyminiszter különös súlyt helyez arra, hogy az aláírók a folyó hó végéig a szelvényekkel ellátott végleges kötvények birtokában legyenek, s minden intézkedést megtett arra nézve, hogy ez be is következzen. És habár a kötvények kiadása az aláírási helyekre a jegyzések rendkívüli nagy számánál fogva igen nagy munkát ró, előreláthatólag rövid időn belül az összes ideiglenes elismervények ki fognak végleges kötvényekre cseréltetni, úgy, hogy az aláírók a május hó 1-én lejáró szelvényeiket kellő időben be fogják válthatni.

— **Hősök arcképtára.** A hadsereg főparancsnoksága megbizta a Hadilevéltárt, hogy az ellenség előtt elesett tisztek és legénységhez tartozók emléket örökítse meg. E célból a Hadilevéltár igazgatósága (Derektion k. und k. Kriegsarchiv, Wien, VII/2 Stiflgasse 2.) azzal a kérelemmel fordult a közönséghez, hogy a kik az elesettek hű arcképeivel rendelkeznek, küldjék be azokat. Az arcképek hátsó lapján pontosan föl kell tüntetni az elesettek nevét, rangját és csapattestet. Kívánatos, hogy a képek lehetőleg egyenruhában ábrázolják a hőst.

— **Szenzációk szenzációja!** Az Edison fényjáték színház április hó 18-án délután 5 és este 8 órakor nagyszabású előadást tart. A műsorból kiemelkedik Lindner Maxi előadásában a „Kényszerházasság” 2 felvonásos vígjáték. A műsor sorrendje: 1. Róma romjai között, igen szép természetes felvétel. 2. Dar és Dar csoport, akrobata-mutatvány. 3. Veszélyek között, mexikói dráma 1 felvonásban. 4. Bernát tulórázik, kitűnő hmoreszk. 5. A táncosnő szerelme, gyönyörűen színezett társadalmi dráma 2 felv. Előadják a leghíresebb művészek. 6. Kényszerházasság, gyönyörűen megjatszott vígjáték 2 teljes felvonásban.

— **Magyarok nagyszabású... segits minket.** Ez a fohász két minden magyar ajkon most, az 1914—15 évben dúló világháború rettenets hánytorgatásai közben. És ezt, a régi magyar fohászt örökítette meg Lukácsy Lajos neves szobrász-művész egy másfél arasz nagyságú, domborművű plaketten amely kis helyre művészi elrendezésben állította be két oldalon a fegyvere mellett álló két katonát, a mint a feltűzött szurony markolatán, összekulcsolt kézzel, áhitatosan fordulnak a középben lévő szűz anyához és a kis Jézushoz — régi magyar hitünk, bátorságunk és honszerelmünk jelképe gyanánt. Az örök magyar dicsőség e remek emléket most sokszorosították, hogy olcsón jusson e különben is megindítóan kedves szobadíszhez a közönség. Előjegyzéseket elfogad a szobrászművész: 1. Várkertbazar.

LINGNER GYÖRGY SZÖVŐGYÁRA

Alapított 1887-dik évben.

NAGYENYED.

Kiadásokon arany éremmel és első díjakkal kitüntetve.

Legjobb színtartó és mosható
252-féle tartós szőttessaruk gyártása a nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben.

Ezen cikkeket egy háztartás sem nélkülözheti. Dacára, hogy minden megdrágult, amíg a készlet tart, a régi olcsó gyári árak mellett szállít.

Házifonalat megszövésre a háború ideje alatt is, csekély munkabéért elvállal és gyorsan szállít.

Árjegyzéket vagy rendelő lapot ingyen és bérmentve küld.

Orvosok

kitűnő köhögés elleni szer a

**Kaiser-féle
Mell-karamellák**
a gyerekvédelme

Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, torokfájás, hörghurut és meghűlés ellen, azért minden harcoló katonára nagyon szereti. 6100 közjegyzőileg hitelesített bizonylat garántal a biztos eredményért. Étvágyat javító, jó izléses csukorkák. Csomagja 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér. Tabori csomagolás 30 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban.

Azonnal kiadó szálloda!

Mert kimérom hadba vonult, kedvező feltételek mellett azonnal átvehető a „Petőfi-szálloda” két új billiard, kuglizó és teljes üzleti berendezéssel.

Négy butorozott vendégszoba és beszállásra alkalmas tágas udvarral.

Értekezhetni:

**Incze Istvánnál.
Főtér 19. sz.**

18—

HIRDETÉSEKET legjutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

Olcsó tüzelőanyag.

Tölgyfa-hulladék és forgács mint a múlt évben, egy csomó a fatelepen 6 korona, házhoz szállítva 7 korona.

109 6—

Klemm Pál.**Szőlőoltvány**

a háborús világ miatt leszállított áron eladó.

I. o. gyökeres fás oltvány:

a) Borfajok ezre	100 K
b) Csemegéfajok ezre	120 "
c) Csabagyöngye, Szászoros	200 "
d) Gyökeres zöld oltvány	200 "
e) Riparia Portalis, gyökeres	20 "
f) Rupestris Moutikola, gyökeres	40 "
g) Riparia Berlandieri, gyökeres	10 "
h) Pinos Delaware 2 éves	100 "
i) Otheilo és Isabella	100 "

Nagyobb rendelésnél engedmény. Rendelésnél az összeg egynegyede előlegül beküldendő.

Hegyaljai aszu s ujbork jutányos árban kaphatók.

57 1—3

Tisztelettel:

Molnar Mihály, Abauzsántó.

**Kiváló finom, hibátlan vetnivaló
rózsaburgonya**

kapható napi árban Sándor Istvánnál a houvéd-laktanyában. 56 1—2